

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2:50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za ogase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 26.

V Gorici, v torek dne 30. marca 1909.

Leto XI.

Dolžnosti in pravice.

Minuli teden je poslanska zbornica na Dunaju razpravljala med drugim tudi o nujnem predlogu demokratičnega socialca poslance dr. Adlerja, ki je pozival vlado, naj vzpostavi vse svoje moči v to, da se ohrani mir med Avstro-Ogrsko in Srbijo, kakor smo uže v zadnji številki poročali. K temu predmetu bi se več ne vrnili, da nam ni dal povoda ministerski predsednik baron Bienert, ki je posegel v razpravo o tem nujnem predlogu. Ministerski predsednik je pri tej razpravi malo govoril, a mnogo povedal, posebno kar se tiče nas avstrijskih Slovanov. Rekel je, da Avstrija je bila in je vedno za mir s Srbijo. Ako bi pa miru res ne bilo mogoče ohraniti, potem bi morala vlada apelirati na patrijotizem svojih narodov in vlada je prepričana, da bi našel ta apel pri avstrijskih narodih glasnen in navdušen odmev.

Tako je govoril ministerski predsednik Bienert. Kajpa, ko se gre za bran države, za njeno čast in slavo, takrat pozna naša vlada tudi druge narodnosti v državi, takrat se jih spomni, takrat se trdno zanaša, da jo bodo branile, ji stale zvesto ob strani, šle v ogenj za njo, pošiljale kri prelivati svoje slome in može, za njo, ki jih sicer v mirnem času ne pozna, jih prezira in zapostavlja in protežira le one, katerih patrijotizem ni nič večji kakor tistih, kateri so se za njeno čast in slavo uže borili.

Spominjamo se časov, ko se je naša država nahajala v hudih škripcih, ko je bila zapletena v razne neljube zadeve, tudi takrat je apelirala vlada na svoje narodnosti in jim obljubljala marsikaj. Posebno na Slovane se je obračala v najhujših trenutkih, ki so jo v resnici rešili in ji priborili slavo. Kaj pa so dobili Slovani za svojo hrabrost, za sve junaštvo, kaj so dobili kot odškodnino, ko je na tisoče slovenskih sinov kri prelilo za državo, ko je na tisoče otrok osirotelo, na tisoče žen obudovelo, ko jih tudi poprej ni upoštevala tako, kakor je upoštevala Nemce? Vprašamo, zakaj ni vlada poskrbela, da bi se isti narodi tako povzpeli v izobrazbi, kakor so se Nemci, ki niso za državo toliko žrtvovali kot Slovani? Zakaj ni ustanavljala Slovanom šol, gradila železnice, cest in s tem pospeševala njih blago-

stanja? Mari niso ti Slovani ravno taki avstrijski državljani kakor Nemci, mari ne plačujejo več davka krvnega in denarnega? In kljub temu naša vlada noče in noče spoznati, da slovanskim narodnostim v Avstriji dela krivico s svojim ravnanjem in deljenjem pravice. Ko pa pride nevarnost za državo, morajo ravno Slovani biti tisti, na katere država največ zida in se zanaša.

Tako je tudi z zadnjo Bienertovo izjavo v parlamentu. Bienert se torej trdno zanaša na avstrijske narode, da bodo branili svojo ljubo Avstrijo v slučaju vojske. Ker je v Avstriji največ narodov slovanskih, so veljale kajpa te besede ponajveč istim. Seveda, v času nevarnosti se bo treba za državo žrtvovati, se bojevati in kri priliti. Kajpa, tudi Slovani bi šli v boj za isto državo, od katere nimajo tega, kar daje Nemcem. S takim ravnanjem se slovanskih narodnosti v Avstriji ne pridobiva, se ne goji v njih patrijotizem. Saj avstrijski Slovani gledajo ravno v Bienertovo vladno z nezaupanjem, ko ima v svojem ministerstvu može, ki bi radi Slovane utopili v žlici vode in bitirali radi tako politiko, kakoršna bi bila le Nemcem v korist, Slovanom pa na škodo. S kakoršno pravico zahteva država od Slovanov, naj jo branijo v stiski, s takšno zahtevo smejo stopiti pred njo Slovani in zahtevati svoje narodne pravice. Vlada naj je prepričana, da ko bi se Nemcem tako godilo v Avstriji kakor se godi nam Slovanom, bi Avstrije več ne bilo, kajti Nemci bi znali drugače postopati kakor Slovani v takih slučajih in bi se ne pustili tako zapostavljati kakor se pustimo mi krotki, dobri in potrpežljivi Slovani. Država, ako zahteva kaj od nas, naj nam tudi da, kar nam gre! Vsakemu svoje!

Dosedaj se je kazala vlada vedno nasprotna slovanstvu in je vedno protežirala Nemce. Za vzgled vzemimo samo en slučaj n. pr. šolstvo pri nas v Gorici. Boj za slovensko šolo v Gorici bijemo Slovenci uže mnogo let, od onega časa, ko je bila v Gorici le peščica Nemcev, kolikor jih je tudi danes. Tisoč slovenskih šolodolžnih otrok imamo v Gorici, slovenske državne šole nobene. Za pet Nemcev, ki so prišli s trebuhom za kruhom k nam pa vzdržuje vlada nemško šolo! Ustanovila jim jo je s pomočjo našega denarja! Ali je to pravično? Ne, to je krivica za Slovence! In tako se godi tudi drugod.

Da smo s takim vladanjem avstrijski Slovani nezadovoljni, menda ni treba povedati in dokler se bode gori na Dunaju tako vladalo slovanske narode, ni pričakovati, da si vlada pridobi pri istih zaupanje.

Ponavljamo še enkrat, da če zahteva vlada od nas, da jo moramo v stiskah braniti pred napadi sovražnikov, smemo mi od nje zahtevati, da nam da kar nam gre, da nam da, kar imajo Nemci, da nam da šol srednjih, visokih, trgovskih, da nam da pravice v uradih, pospešuje kmetijstvo, obrt, gradi prometne zveze, ceste, itd. Potem bo šele namestu apel vlade na slovanske narode, in slovanski narodi v svoji znani hvalečnosti ne pozabijo nikoli pravičnega delitelja pravice.

Dopisi.

Z dežele. O propadanju kmeta Čeblija nekaj vajenci „Kmečkega glasa“ v zadnji št., da živ krst ne more razumeti. Komaj se spozna le po naslovu, da hočejo nekaj ugovarjati in da niso vredni jahati pegaza marveč le — rozinanta. Obračajo in zavijajo oči proti nebu z verskimi citati, kakor bi bili pravi redovniki. Dasiravno nisem „resen“, kakor oni pravijo, vendar so skoro cel „Km. glas“ meni posvetili — brez da bi kaj povedali in dokazali. Zato pomislite kmete in „Glas“, da je naše vodstvo v tako plitvih močeh.

Vprašam le: Zakaj se ne pokažejo mojstri na dan v tem kritičnem momentu, ker je pod njih čast, da pustijo iziti kmečko glasilo tako spakodrano in zmrcvarjeno! Agrarni poslanci in voditelji, kje ste, da pustite samega urednika brskati za vas po žerjavici! Čemu smo vam položili mandat pred noge? Urednik nam je sam povedal, kaj je bil in kaj je. Njemu priznavamo, da ima dobro voljo, vi pa še te ne, akoravno voljo ima vsak dobro ne samo urednik, marveč vsaki bebec in bi rad postal celo minister. Vsled tega mi se ne zadovoljujemo samo z dobro voljo, ampak zahtevamo dejanj, kajti volja je eno, dejanje je drugo.

Mi nismo krivi, da poleg dobre volje manjka šola uredniku. Zato pa naj vsak le toliko sne, kolikor se upa požreti. Nikar pa da bi se kdo šolal, vadal in telovadil po naših hrbtih in z našimi žulji! Zategadelj naj si ured-

nik „Glas“ ne vzame za zlo, če se kdo tu pa tam dotakne njegove osebe, ker on zastopa stranko in nosi nje odgovornost. Ni vrag, da bi se ga ne smelo dotakniti radi njegovih čudnih naukov. Tu velja še vedno stari izrek: „Dovolj moder je, kdor sam sebe spozna“. Evo, s tem je vse povedano!

O načinu oranja nisem navajal v glavnem, da vam, urednik, manjka šole, ampak hotel sem obvarovati kmeta nesreče po vašem nasvetu, ker tako se ne podpira kmet, kakor na Danskem, ampak se ga popolnoma ubija. Vsled tega bi bilo dobro za vas in stranko, da odložite to, čemur niste kos, ker voditelj stranke mora stokrat dobro premisliti, predno kaj izusti ali objavi. Tako pa ugonobite sebe, stranko in glasilo vaše. To me je nagnilo h kritiki, ker se mi km. stranka smili pod tem vodstvom, nikar pa vaša oseba. Po tem potu ne rešite niti muhe iz močnika, tem manj pa kmeta. In tega so krivi poleg vas neizšolanega največ agrarni kolovodje in poslanci, ki so se po izvolitvi poskrili kot ščurki. — Ne poznajo več ne nas ne vas. Edino dobro je, da stranka po dveletnem životarenju umira, ker škodila je že dovolj.

Kmet.

Politični pregled.

Dogodki na Balkanu.

Položaj na Balkanu se je torej vsaj za zdaj popolnoma spremenil. Sodeč po vesteh vsega časopisja smemo se nadejati, da je mir zagotovljen. Najprej je Rusija priznala aneksijo, a potem sta se sporazumela naš minister za zunanje zadeve baron Aerenthal in pa angleški minister Grey. Obliko med Aerenthalom in Greyem dogovorjenega teksta so potrdile uže druge velevlasti. Srbija, videč, da nima od velevlasti pričakovati nobene pomoči, je začela uže odpuščati rezerviste. Jedino vprašanje nastane, kake razmere nastanejo sedaj v Srbiji! Širijo se uže vesti, da misli Srbija pomesti z dinastijo Karagjorgjevičev, in ako bi se to zgodilo, ali ne nastane nevarnost, da izbruhne v Srbiji revolucija! In kaj potem? Ne bi stali li v tem slučaju zopet pred novimi komplikacijami? Pa pustimo za danes taka razmišljanja in podajamo čitateljem le poročila raznih listov.

LISTEK.

„Matica Slovenska“ I. 1908.

Slovensko leposlovje.

(Knezova knj., zabavna knj. in prevod „Fausta“.)

(Dalje.)

Pugelj Milan je napisal troje črtic s prav čudnimi naslovi. Menda je iskal tukaj efekta, kajti s črticami ga ni dosegel. Še vedno se kaže povsod le neko iskanje, tavanje. Hoče analizirati vsega vruga, pa ne gre. Pripovedujte čisto priprosto in živo dogodke, razvijajte logično eno iz drugega, opazujte narod, kako živi, drugo bo že šlo. A navadno se podtikajo priprostim ljudem take meditacije, ki jih res niso zmožni.

Prof. Funtek nam je prevedel „Fausta“. Skoraj sem vskliknil: „kaj pa je tebe treba bilo“? Za koga je pravza-

prav ta prevod? Za inteligenco, ki je čitala in še čita Fausta v izvorniku? Ali morda za nižje sloje, ki nemški ne znajo? Ne za te, ne za one. Kaj pa ima trgovec na vasi ali v trgu od Fausta, naj ga čita petkrat v prevodu? — Nič. Faust je tako zamotan umotvor, da ga najboljši nemški razlagalci niso še prav razmotali in sedaj naj ga čita naše srednje ljudstvo, kajti za to je menda v prvi vrsti namenjen. Kako bo to šlo, sem res radoveden. Četudi je Funtek prevod dober, vendar je bil in bo original vedno bolj razumljiv za tega, ki ga pač sploh more razumeti. Po mojem mnenju je prevod prav brezpotraben. In to je že drugi tak prevod, tako „za voljo lepšega“. Lani „Gorski venec“, letos „Faust“. Da se je preložilo „Gorski venec“, to je dejstvo, ki je ravno nasprotno „Matičnemu“ programu, po katerem izdajata vsako leto po eno hrvaško knjigo. Izdala je tedaj lani hrvaško knjigo in

polet prevod iz srbohrvaščine. Čemu? Zakaj bi ne bil izšel „Gorski venec“ v latinici z dobrim komentarjem. To bi menda ravno tako povspesovalo hrvaško-slovensko vzajemnost. Ali se morda smatra Srbe kot kaj drugega? Ti niso naši bratje, ergo „Gorski venec“ prevod iz „svetovne književnosti“. A da se vrnem k Faustu. Rekel sem že, da je brezpotraben, kakor sploh smatram vsak prevod iz nemščine za nepotreben, če ni ravno za priprosto ljudstvo. Drugič pa moram reči, da je „uvod“, ki naj bi nam podal zgodovino, pomen in bistvo „Fausta“ dosti prekratek. Če je treba za Nemce obširnih komentarjev, ko jim je vendar snov že kot domač umotvor dosti bolj blizu, tedaj je treba za Slovence podati tudi nekaj več. Za tiste, ki se niso nikdar pečali s „Faustom“ in njegovo literaturo je Funtek uvod nezadosten, in vendar se je v prvi vrsti podal prevod ravno takemu občinstvu, ki

Fausta v originalu ni čitalo in ga ne more čitati radi neznanja jezika. In tem bo Faust labirint, pa naj bo še tako lepo preveden.

Omenil bi rad še par stvari. Zakaj se ne prevaja nič iz sosedne nam italijanščine, zakaj ne iz angleščine. Tam je dovolj krasnih umotvorov, ki so nam sicer res nedosegljivi. Ravno tako dobra francoska dela. Posebno nam je angleška literatura španska vas, in vendar bi se gotovo dobili prevajalci, ravno tako tudi za laško, katera je tuja večini slovenske inteligence. Kar se tiče leposlovja sem bil in tudi moram biti bolj negativen, zato pa prav z veseljem pribijem, da je letos v znanstvenih publikacijah „Matica“ res storila svojo dolžnost; „Savinjske planine“, „Zbornik“, „Narodne pesmi“ to so res dela, s katerimi se lahko postavimo; sicer o tem več prihodnjč.

neki L. C. Ravno ko so naročili še liter vina, se zgradi omenjeni na tla pod mizo. Tovariši so mislili, da je pijan, a koj so se prepričali, da ga je zadela kap. Mrtvega so prenesli iz gostilne.

Rabljen vojak. — V nedeljo zvečer je čakalo več ljudi na zadnji predstavo v kinematografu „Central“. Med občinstvom je bilo tudi več vojakov. Eden teh se je jako nespodobno in nasilno vedel tako, da je moral posredovati navzoči narednik. To ga je še bolj razkačilo in morali so ga spraviti iz preddvorane na dvorišče, od tam pa na Josip Verdijevo tekališče, kjer se je vojak vrgel na tla, razsajal in ni hotel dalje. Prijelo ga je pet vojakov za roke in noge ter ga nesli na Travnik, kjer ga je sprejela patrolija, ki ga je odvedla v zapor.

Napad. Te dni je bil napaden od neznanega človeka 30-letni delavec v podgorski papirnici Peterin Ermene-gild. Napadovalec je Peterina ranil na levi roki tako, da je ranjenec moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici usmiljenih bratov.

Požar. Iz Mirna nam poročajo, da je v soboto predpoludne začelo goriti pri gospej vdovi Faganeli, pri „Grabcu“. Zgorelo je poslopje za skladišče in kar je bilo v njem namreč drva, mnogo sena in več drugih reči. Ogenj je bil velik. Domačini so pridno gasili in le istim se je zahvaliti, da ni ogenj vpepelil tudi poslopja, ki služi za stanovanje. Poklicani so bili tudi goriški ognjegasci, a so prišli na lice mesta, ko je bil ogenj uže pogašen. — Sreča, da je bilo mnogo vode na razpolago ker se nahaja tik pogorišča Vipava.

Porotno sodišče v Trstu je obsodilo 36-letno M. Pušner, doma iz Tolmina radi požiga na 10 mesecev ječe in povrnitev škode v znesku 4580 K. Zaradi požiga je bila uže večkrat kaznovana, pa tudi kot pridna tatica je znana v Trstu. Najrajše se nahaja v zaporu, kjer je edini kraj, ki se dobro počuti. Tako je rekla pri obravnavi. — Zaradi roparskega napada so stali pred tržaškim porotnim sodiščem J. Rauber, Fr. Pipan in A. Obersnel, vsi trije doma iz Tomaja. Sodišče je vse tri obsodilo vsakega na 4 leta ječe. Obtoženi so bili roparskega napada na 45-letnega Jožefa Štoka iz Dutovelj. — Znani Födransberg, ki je obtožen, da je svojo ljubimko Fabro zaklal, ji odsekal glavo in jo potopil v morje, kakor smo svoj čas poročali, stoji danes pred tržaškim porotnim sodiščem.

Za trpeče istrsko ljudstvo. Iz posebnega dopisa iz Istre je bilo po-

sneti, da se je poslanec dr. Laginja obrnil z odprtim pismom na deželnega glavarja istrskega dr. Rizzija, naj isti nemudoma skliče ljudske zastopnike na konferenco, kjer naj se v od pomoč trpečemu in stradajočemu istrskemu ljudstvu vse potrebno ukrene. Apel dr. Laginje je imel uspeh. Deželni glavar dr. Rizzi je že sklical od dr. Laginje predlagano konferenco. Program te konference bo, sklepati o tem, kako bi se dalo ljudstvu zaslužka z javnimi deli in naprositi vlado, da priskoči ljudstvu s podporo od nje strani na pomoč.

Volitve v Trstu. Tržaška vladajoča kamora je — kot po navadi — tudi takrat izpustila polovico opravičenih Slovencev iz volilnega imenika. Zadržuje, da ima kdo slovensko ali hrvaško ime, pa ga italijanski fanatiki na magistratu izpuste oziroma — preskočijo.

Prodaja kolekovanih knjig. Vsled razpisa finančnega ministrstva z dne 30. januarja 1909, št. 80.819 načeloma ni ovire proti temu, da prodajalci trgovskih in obrtnih knjig predlagajo te knjige v kolekovanje. Za prodajo kolekovanih knjig pa je treba posebnega dovoljenja finančne oblasti. Z razpisom z dne 25. aprila 1850, št. 10.315, je finančno ministrstvo pooblastilo finančne deželne oblasti, v lastnem delokrogu pod gotovimi kautelami podeljevati tako dovoljenje knjigovezom, imetnikom zavodov za rastriranje in za litografijo ter trgovcem s papirjem.

V mornarsko akademijo na Reki se sprejme prihodnje šolsko leto (počenši s 16 kimavcem) okroglo 70 gojencev in sicer v prvi letnik 50, v ostala 2 pa po 10. — Pogoji za vsprejem se lahko naroče pri vodstvu mor. akad. na Reki po 20 v.

Slepcev v Avstriji je bilo 1. 1908. 13.070 in sicer 7627 moških in 6343 ženskih. Od teh je bilo sleporojenih 2077, radi bolezni ali nesreče jih je pa oslepilo 10.993. — V zavodih za slepce jih je bilo komaj 1003.

Gospodarske vesti.

Kako se odpravijo uši pri goveji živini. — Uši pri živini se prav dobro in zanesljivo uničijo z močno tobakovo vodo. V to svrhu je najbolje kupiti tobačnega izvlečka, ki se dobiva v vsaki večji prodajalni tobaka. Vzame se 2 žlici tobačnega izvlečka na liter vode ter se vse skupaj dobro pomeša.

S tobakovo vodo se ušiva mesta dobro zmočijo, ker le tista uš pogine,

ki jo ta voda zmoči. Gnid, t. j. ušjih jajec, pa tobakova voda ne uniči in čez nekaj dni se izležejo nove uši, zato je to sredstvo vsakih pet dnij toliko časa ponavljati, dokler uši ne izginejo. „Km. Pr.“

Nekaj o dobivanju in o uporabi gnojnice. — Najdražja redilna snov je dušik in rastline ga ne morejo dobiti zlahka zadosti. Nobena druga redilna snov ne uhaja tako lahko kot ta; zato je treba, da ji povečamo največjo pozornost. Na dušiku bogata gnojnica je scalnica, ki se je precedila skozi gnoj in ki je že deloma pokopela. Gnojnica vsebuje poprečno 1:5 od sto dušika, 4:9 od sto kalija in 0:1 od sto fosforove kisline. Seveda je odvisa vrednost gnojnice tudi od načina krmljenja. „Čim boljša krma, tem boljši gnoj“.

Dušik se nahaja v gnojnici v obliki spojin, ki jih premenijo bakterije v amonijak in soliterno kislino. Da se pri tej izpremibi izguba kolikor mogoče prepreči, moramo dobivanju in oskrbovanju gnojnice posvetiti posebno skrb.

Gnojnica naj se izteka iz hleva naravnost na gnojišče, ki naj ne bode preoddaljeno od hleva. Za nastilj uporabljajmo kolikor mogoče kratko slamo, ker se ta bolje napoži z gnojnico, nego dolga. Prav dobro se sponaša kot nastilj šota, ker se napaja s tekočino in s plini, n. pr. z ogljenčevokislom amonijakom. Šota bi morali rabiti za nastilj povsod, kjer se dobiva po zmerni ceni. Hlevska tla morajo biti neprodirna, da se scalnica ne poizgublja. V hlevu moramo napraviti več gnojniščnih žlebov, ki naj vodijo naravnost na gnojišče. Oster duh, ki ga čutimo, ko stopimo v hleve, provzročča amonijak. Da vežemo ta plin in da razkuzimo zrak, posipajmo po hlevu supersfosfat gipsa ali kajnit. Supersfosfat gipsa pomnoži tudi fosforove kisline v gnojnici.

Ako hočemo gnojnico pravilno rabiti, moramo napraviti kompostne kupe (mešanec) s primerno globokimi udrtinami, ki v nje vlivamo gnojnico. Pri prekopavanju kompostnega kupa mu lahko primešamo zajedno tudi za gnojenje travnikov in deteljišč potrebno Tomasovo žlindro, ker dosežemo s tem dobro porazdelitev Tomasove žlindre in ker ta gnoj potem tudi hitreje učinkuje.

Travniška brana nam najbolje služi v to, da porazdelimo kompost enakomerno po travniku. Z ostrim branjem odpremo tudi zajedno zemljo, da zamorata lažje odstopati zrak in toplota in da so zemlja hitreje osuši in segreje. „Km. Pr.“

Močno krmljenje pred porodom. Po raznih krajih dajejo kravam pred porodom bolj močno krmo in sicer zato,

da imajo po porodu več mleka. Glede močnega krmljenja pred porodom so mnenja različna. Naše mnenje je pa sledeče. Tam, kjer se krave sploh dobro redijo, ni treba nobenega močnega krmljenja pred porodom, ampak prej nasprotno. Tam pa, kjer je reja v obče slaba, krave kumerne in slabe za molžo, tam pa bo gotovo ugodno vplivalo, ako dobi krava kak priboljšek. Telicam se v obče priporoča, dajati v zadnjem času boljšo krmo, da se vime kolikor mogoče razvije. „D. N.“

Zgodnja piščeta so najboljša za rejo, ker nam tako dobljene jarche do sejeni že lahko neso. Naj se tedaj potrebne živali za pleme odbirajo iz zgodnjih gnezd. To velja za jarche kakor tudi za peteline. „D. N.“

Pretakanje vina. — Opozarjamo naše vinogradnike, da je zadnji čas, da svoja vina pretočijo. Mnogo je še vina po kleteh, ki leži od jeseni na drožeh. Ne pustimo ga dalje ležati, ker se nam ob bližajoči se toploti lahko vzdignejo droži. Pri letošnjih vinih bi bilo to zelo nevarno. Kdor nima potrebne posode, naj si jo za prvo silo izposodi pri sosedu. „D. N.“

Podpisani **Blaž Čater**, Cerovec št. 1, občina Sv. Jurij ob j. ž., imam svoje posestvo 61 oralov, med temi 40 oralov lepe hode in 10 oralov travnikov, na prodaj. Posestvo leži med Sv. Jurijem in Celjem, $\frac{3}{4}$ ure od trga Sv. Jurij ob j. ž. v lepi legi. Cena je nizka, po dogovoru. Prodajam ga, ker sem podedoval drugo v obližju Celja.

Kdor bi želel posestvo kupiti, naj si ga pride ogledat do 15. aprila. V slučaju, da se nihče ne oglasi, bi se posestvo razkosalo in razprodalo.

Kupci naj se oglasijo pri gostilničarju Adam Križič, trg Sv. Jurij ob j. ž.

Loterijske številke

27. marca.

Linc	14	42	64	19	12
Trst	27	52	63	14	16

Gostilna „Pri pošti“ v BOVCU

odda se v najem s 1 majem ali junijem. Računa se le na izurjene krčmarje. Podrobnosti poizvedo se pri **Leopoldu Jonko** istotam.

Prodajam 400 do 500 komadov smrekovega stavbenega lesa ali tudi manj, po nizki ceni in postavim les tudi do kolodvora Sv. Lucija.

Leopold Jonko v Bovu.

Došlo je spomladno - letno blago

v velikanski izberi.

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago zastonj in poštne prosto.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v GORICI.

CENE SO STALNE. Postrežba strogo poštena.

„Krojaška zadruga“ Gorica. Gosposka ulica števil. 6 in 7.

Trgovina se nahaja v novih prostorih.

Skupščina je dne 28. t. m. z vsemi proti glasu mladoradikalca Markovića vzela na znanje zapisnik nedeljskega kronskega sveta o abdikaciji prestolonaslednika Gjorgja v prilog princu Aleksandru. Marković je protestiral proti postopanju skupščine, ki da je protustavno. Ker je skupščina v kljub protestu ostala pri sklepu, je abdikacija prestolonaslednika sedaj dovršeno dejstvo.

Sobotna popoldanska posebna izdaja srbskega uradnega lista je priobčila proglas kraljev o abdikaciji prestolonaslednika Gjorgja in proglašenje princa Aleksandra prestolonaslednikom. Proglas so podpisali vsi ministri. Proglas je občinstvo vsprejelo z apatičnim ravnodušjem.

Vojno ministerstvo srbsko je izdalo odredbo, da nimajo na orožne vaje pozvani rezervisti nastopiti vojaške službe.

Angleško novinstvo, mej temi osobito „Westminster Gazette“ in „Times“ napadajo Rusijo, ker je odnehala v vprašanju Bosne in Hercegovine, očitajoč jej, da se je udala pritisku Nemčije. Istodobno pišejo isti listi, da Rusija gotovo ne pozabi sramotnega poraza, ki ga je doživela njena diplomacija v vprašanju aneksije, ter da se gotovo osveti za to oš primerni priliki.

Ruski zunanji minister Izvoljski je demisioniral. Tako javljajo nekateri ruski listi. Njegovim namestnikom bo baje imenovan Čarikov.

Tekom včerajšnjega predpoludne so angleškemu in francoskemu odposlancu dospela navodila radi koraka, si ga imajo vlasti skupno storiti v Belemgradu. V vladnih krogih izjavljajo, da izpolni srbska vlada zahteve velesil, ker je prepričana, da se stavi Srbom le take zahteve, ki ne bodo žalile čast neodvisne države.

Naše ministrstvo zunanjih del objavlja komunike, v katerem naglašja, da se je na temelju angleškega predloga doseglo sporazumljenje med velesilami. Danes bodo velesile nasvetovale srbski vladi, naj pošlje Avstro-Ogrski noto, odgovarjajočo formuli, za katero so se zedinile vse velevlasti.

Sporazum med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

„Neue Freie Presse“ javlja: Sporazum med Avstro-Ogrsko in Rusijo je gotova stvar. Rusija prizna aneksijo in avstrijsko-turško poravnava. Avstro-Ogrska preneha z vojnimi odredbami proti Srbiji, dokler ne bo končana akcija, ki bo jo podvzela Rusija v Belgradu ne oziraje se na paralelno akcijo drugih velesil in ki meri na to, da se Srbija razoroži ter izjavi, da bo opustila vse, kar bi ne bilo v skladu s pravicami in interesi Avstro-Ogrske v Bosni in Hercegovini. V diplomatskih krogih so mnenja, da je sklep Rusije priznati aneksijo narekoval car Nikolaj sam, ne da bi se o tem preje sporazumel z Izvoljskim.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravništvu: Josip Golja, župnik v Kožbani 10 K (ravno toliko za Sirotišče); dr. Franc Žigon, profesor bogoslovja v Gorici namesto venca na grob prečastitega mons. dr. Jos. Gabrievčiča 20 K.

Fr. Gregorčič na Vrsnem je izročil za prodane razglednice S. Gregorčič-a 6 K.

Novice.

„Sneguljčica“. — Ta velezanimi igrokaz s petjem, živimi slikami in deklamacijami se vprizori v soboto in nedeljo v dvorani „Trgovskega Doma“ v korist „Šolskega Doma“ v Gorici. Vprizore ga učiteljice „Šolskega Doma“ s sodelovanjem ženskega zbora, „Pevskega in glasbenega društva“ v Gorici. Ta igrokaz s petjem, živimi slikami in dekla-

ril z velikanskim vspehom l. 1895 v dvorani „Goriške Čitalnice“ v korist po potresu poškodovanim Ljubljancem in se je potem še enkrat ponovil. — V soboto dne 3. aprila se začne predstava ob 8. uri zvečer, v nedeljo dne 4. aprila pa ob 5. uri popoldne po znižani ceni. — Na ti dve predstavi opozarjamo slovensko meščanstvo in naše okoličane, da v obilnem številu obiščejo to krasno prireditev. Ne bo jim žal. Pri igrokazu nastopi kot „Sneguljka“ z glavno vlogo naša znana pevka g.čna Klementina Hrovatinova, učiteljica „Šolskega Doma“. Da bo užitek popolen, menda ni treba posebej povdarjati. Saj se še vsi spominjamo, ki smo posetili prireditev „Sneguljke“ pred leti, kako smo se divili lepemu petju in živim slikam. Z obilnim posetom pa pripomoremo tudi našemu „Šolskemu Domu“, odgojevališču in ognjišču goriškega slovenstva do podpore. Posebno naše okoličane opozarjamo na nedeljsko prireditev, katerim je v prvi vrsti namenjena. Začne se ob 5. uri pop. kakor uže omenjeno. Torej na svidenje pri „Sneguljki“ v dvorani „Trg. Doma“ v soboto in nedeljo!

Po † vč. mons. in prelatu dr. Jožefu Gabrievčič se vrši v sredo 31. t. m. ob 8. uri zjutraj osmina s slovesno sv. mašo z aduščnico v kapeli tukajšnjega osrednjega semenišča.

Smrtna kosa. — Včeraj zjutraj je umrla v Gorici v visoki starosti visokorodna grofica Jožefa Attensa, mati dvornega svetnika in voditelja okrajnega glavarstva goriškega gospoda Henrika grofa Attensa.

Občinske volitve po deželi bodo je v oči „Soča“, kajti v zadnjem času ji ne gredo karte pri teh volitvah nič kaj po godu. Tukaj zmagujejo klerikalci, tam zgubljuje liberalci itd. To gre kar zaporedoma. V svoji obupnosti poziva liberalce,

naj se postavijo na noge in naj ne poznajo nobene obzirnosti do nikogar. „Soči“ povemo mi, zakaj gredo liberalci pri občinskih volitvah rakovo pot, zakaj jih ljudstvo podi iz občinskih zastopov, zakaj jim izreka nezaupanje in jim obrača hrbet. Bridko skušnjo ima namreč naše ljudstvo z naprednjaki; pozna temeljito njih občinsko gospodarstvo, ve, kako gospodarijo z občinskim premoženjem, pozna njih ošabnost in prazno glavo, pozna njih izrabljenje županske časti v osebne namene, pozna njih terorizem in zlorabljanje županskega imena, zato jih brca iz občinskih zastopov. Prav ima! Liberalci nima srca za ljudstvo, za našega kmeta, to spoznavajo ljudje v naših občinah. Poglejmo le na tužni Kras, kaj so nekateri župani uganjali s trtami! In kmalu spravimo na dan spet neko čudno afero nekega naprednega kraškega županstva, da bo ljudstvo videlo, kako brezvestno postopajo liberalni župani z našim ljudstvom. Potem se ni čuditi, da ljudstvo podi liberalce iz občinskih zastopov.

„Soča“ skruni spomin moža, ki je pretekli teden zatisnil svoje trudne oči. Dokler je živel prelat dr. Gabrievčič, je „Soča“ molčala, zdaj pa, ko mu je smrt zaprla usta, piše o njem med drugim tudi to-le: „Ob razkolu l. 1899 in dalje je znal prav ločiti verske koristi od politike in je dejal ob vsaki priliki, da je Gregorčič veri in cerkvi več škodoval nego vsi dosedanji „liberalci“ na Slovenskem“.

Da „Soča“ izkorišča politično tudi tega mrtveca, ki ga je v življenju tolikokrat napadala, ni pri njej nič čudnega; koliko vere pa gre njenim besedam, je razvidno že iz izjave, ki jo je pokojnik predl. v „Soči“ objavil. Pisal je med drugim: Radi sumničenja, ki se širi, izjavljam tukaj javno, da **smatram izvolitev veleč. g. prof. dr. Gregorčiča**

prepotrebno v sedanjih razmerah, in to ne iz osebnih, temveč iz stvarnih nagibov, ter zavračam najodločnejše ono neosnovano podlo sumničenje, da sem osnoval jaz politični komplot proti dr. Gregorčiču“.

Kdor je še predlanskim tako sodil o dr. Gregorčiču, ta ni mogel izustiti besed, ki mu jih zdaj „Soča“ podtika. No, stara hiena brska po svežem grobu!

Kako neslano! — V „Kmečkem Glasu“ čitamo večkrat take nezmislivosti, da se prav čudimo, da „agrarni“ inteligenti ne opozorijo „urednika“ na tako očitne atentate na zdravo pamet. Zadnjič enkrat smo se pošalili z „Glasovim“ naskokom na „gospeske“ stranke, naperjenim seveda na našo ljudsko stranko. Ker je pa pri naši stranki gotovo mnogo več kmečkega ljudstva nego „gospeskega“, pri „agrarni“ stranki pa ravno nasprotno, nam ni bilo težko obrniti kopje in zavrniti oni „naskok“ na naslov „agrarnih“ prvakov advokatskega in učiteljskega, torej „gospeskega“ stanu. Danes naj uvekovečimo zopet en „salto mortale“ „Kmečkemu Glasu“!

Ta piše: „Kar je klerikalna“ stranka naredila, ni naredila za kmečko ljudstvo, marveč za svojo „stranko“.

Gorostasni klepetič, ki je to zapisal! Kaj pa je stranka? Menda nič! Ljudje so, ki jo tvorijo. Kar je torej naša stranka storila, je storila za ljudi, v prvi vrsti za svoje somišljenike. Zdaj pa naj nam g. „agrarec“ pove, za ktere? Za duhovnike ne, ker ti ne potrebujejo gmotnih podpor. Za meščane tudi ne, ker ti se s kmetijskim gospodarstvom ne ukvarjajo. In vendar je menda vse izven politično delovanje naše stranke večinoma kmetijsko-gospodarsko! Komu naj to koristi, če ne kmetu? Ali misli g. „agrarec“, da se služijo naši kmečki somišljeniki naših gospodarskih ustanov, ne da bi sebi s tem kaj koristili? Preneumno! Ali misli ta g. „agrarec“, da gredo čisti dobički naših gospodarskih akcij v žep naših voditeljev, ki take umazane dobičkarije niti potrebni niso, osebno še naš načelnik, ki stoji glede denarne požrtvovalnosti v narodne namene brez primere med političnimi voditelji na Primorskem!? Ali misli dalje g. „agrarec“, da koristi, katere imajo naši kmetje od naših gospodarskih ustanov, nehajo biti koristni, če on reče, da ne koristijo kmetom, ampak le „stranki“? In če se bo „agrarna stranka“ enkrat mogla ponasati z gospodarskimi deli, enakimi našim, ali poreče g. „agrarec“ tudi, da so jih „agrarci“ naredili za svojo stranko, in ne za kmeta?! Prosimo odgovora.

— Vojaki planinci so se podali včeraj zjutraj, kakor navadno vsako leto v naše hribe, kjer ostanejo čez poletje do meseca septembra. Iz mesta jih je spremljala godba in mnogo častnikov goriške garnizije.

— Osnovano se je novo „kolesarsko društvo Danica“ s sedežem v Gorici. Pravila je že c. kr. namestništvo v Trstu potrdilo. Med občinstvom je veliko zanimanje za to novo kolesarsko društvo. Kakor se vidi, bode imelo to novo športno kolesarsko društvo veliko članov iz mesta kakor tudi z dežele. Prvi občni zbor se pravčasno naznani v časopisih.

— Zabavni vlak med Trstom in Korminom prične voziti s l. aprilom vsako nedeljo in praznik. Iz Trsta bo odhajal ob 2:45 pop. in pride v Gorico ob 4:22, v Kormin pa ob 4:44 pop. Iz Kormina bo odhajal ob 9:27 zv., iz Gorice ob 9:59 in pride v Trst ob 11:47 zvečer.

— Kinematograf v dvorani „Central“ ima ta teden velezanimiv program. Posebno pozornost vzbuja svetovno znana tovarna klobukov Borsalino v Italiji in pa ljubezen očeta delavca. Občinstvo se opozarja na ta kinematograf, ki daje res zanimive in lepe predstave.

— Pri vinu umrl. — V nedeljo

NOVA TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim blagom, jestvinami in vsemi časovnimi potrebščinami

v GORICI

na korsu Jos. Verdi šte. 32 v hiši siavne „CENTRALNE POSOJILNICE“.

Trvdka

A. & F. ANDERWALD

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo vsakovrstne kave, riža, olja, sladkorja, čajev, likerje itd. Moka iz Peter Majdič-vega mlina v Celju je pripoznano najboljša!

Kupujte samo tam! Vedno sveže blago in za vsakogar najskrajnejše cene. Kdor enkrat kupi, ostane tudi za naprej stalen odjemalec.

Prepričajte se in pridite v to trgovino, ker nam je vsakdo najbolje došel in se jednako dobro postreže deželanu, kakor meščanu.

Naše geslo je: Nuditi slavnemu občinstvu za nizko ceno, dobro in vedno sveže blago! Z začetkom prihodnjega meseca posebno uljudno vabimo p. n. prečastito duhovščino in slavno meščanstvo za prav mnogobrojni obisk ter bilježiva z najodličnejšim spoštovanjem

A. & F. Anderwald.

